

SZERETET

HAVONKÉNT EGYSZER MEGJELENŐ
VALLÁSOS, REF. EGYHÁZI FOLYÓIRAT

A Hevesnagykunsági Ref. Egyház-
megye hivatalos közlönye. Meg-
jelenik Kisujszálláson. Szerkeszti
és kiadja: Török Imre esperes.
Előfizetési ára: egy évre helyben
2 pengő, vidéken 2 pengő 40 fillér.
Egyes példány ára: 24 fillér.

XVI. évfolyam. — 4. szám.

Kisujszállás, 1927 április hó.

Jönnek a szent ünnepek.

Egyiptomban volt hajdan egy hatalmas város: a száz kapuju Thébe. A régi Jeruzsálemnek is sok köfala, kapuja volt. A mennyei Jeruzsálemet is sokszor úgy képzelem, vagy úgy is van, hogy ott áll nagymagasan a Mindenség közepette, s míg oda bejutunk, Istenem mennyi köfalon, árkon, vermen, akadályon, szenvedésen kell átküzködnünk!

A szent ünnepnapokat meg, amelyeket eltöltünk életünk rendiben, úgy nézem, mint szép arany kapukat, amelyeken áthaladva, közeledünk idvességünk felé. — Közeledünk, igen, ha elolvassuk, megértjük, szívünkbe rejtjük, meg aztán onnan kivirágoztatva, életünkkel is igazoljuk azokat a drága igazságokat, amelyek oda vannak írva azoknak a szentséges kapuknak a szemöldökfájára, ajtófeleire.

VIRÁGVASÁRNAP: Hozsánnát mondjatok az Urnak. Jön feléd ma is, tedd utjára, lába elébe a szivedet. Add neki, hogy Övé legyen. — Reményed zöldágát csak felé lengesd. Lelked áhítatának virágait Neki szenteld. Menj elébe, menj utána, Vele járj, Vele légy, Övé légy!

NAGYPÉNTEK: Meg ne feszítsd Öt — bűnöddel. Háládatlan ne légy Hozzá. Hütlén ne légy! — Ő teérted mindent megtett, a halálig. Hát Te tettél-e valamit Öérte? S mit tettél? Búsulsz Keresztyéni bánattal halála nagy emléknapiján? Elhal-e benned is a szív az iszonyú látásra? Indít-e

a bús nagy ünnep büneiden sirásra? Péter vagy-e? Judás vagy-e? János vagy-e? S Máriák vagytok-e, Keresztyén asszonyok? Nagypénteken? Meg máskor is?

HUSVÉT: Új győzedelmi ének zeng, amilyen még sohse zengett a világon. Győztes hadvezérek a másik fél halála fölött ültek tort, diadalt. A husvét az élet győzedelmének napja. Az élet él, a halál meghalt, az elnyelő koporsó, az elnyelő sir elnyeletett, — Csak az élet érdemli az életet. Minden, ami vele ellenkező, meghal és haljon is meg!

Ninesen halál! — Csak sirok, fejfák, temetések, szemfedők; de halál nines. Zalog erre a Jézus. Ő feltámadása!

Életre teremtettünk. Életre vár bennünket ama Feltámadott.

Ilyen gondolatokkal töltsük meg lelkünket a szent ünnepekben. Ilyen gondolatokkal menjünk át az arany kapukon. Míg — ki tudja mily hamar — bemegyünk az örökkévalóság nagy kapuján, a Mindenség középpontjába, az ezerkapuju mennyei Jeruzsálembe, a mi Urunknak örömébe!

+ + +

Ünnepeljünk Keresztyének módjára, mert ki tudja, ünnepelünk-e többé.

Nekünk is: ma Hozzána, holnap Golgota! Ma pálmalomb, virág és holnap halotti koszorú! — Gondolkodva ünnepeljünk!

Kálvineumok.

Három kép, három hatalmas épületnek képe disziti kis ujságomnak mostani számát: az u. n. Kálvineumoknak képei. Nevüket az épületek persze a nagy reformátorétól, Kálvin Jánosétól veszik. Kálvin ugyan megtiltotta, hogy nevét emlékek által örökítsék, mert jelmondatával: »Egyedül Istené a dicső

ség!« ellenkezésben levőnek tartotta. De, úgy hisszük, a Leánykálvineum lelkészével egyező értelemben, hogy ilyen intézmények általi örökítését nevének a világért sem gátolta volna.

Lelkészárvák otthonai ama nagyszerű épületek, s más egyéb református gyermekéi, köztük nagyon sok hadiárvái is. Azt mondhatnók, bár hiszen tudjuk és hirdetjük, hogy Isten utáni létrehozója ez épületeknek

A Leánykálvineum polgári leányiskolája Nyiregyháza.

A nyiregyházi Leánykálvineum internátusa.

Kiss Ferenc egyetemi tanár (büszkék vagyunk rá, hogy egykor itt Kisujszálláson is szolgált az Ur szent ügyét, s csodálatos-szép predikációit, imáit visszhangozták e mi templomunk, a Kisujszállási templom falai, meg sziveink is!) — kit épen e hatalmas alkotásaiért a magyar református lelkész-árvákatyjának nevezünk: mégis mintha eremek épületek falait nem is ő fundálta volna, s nem Haty Kálmán mérnök építette volna (már t. i. a Leánykálvineuméit) hanem tulajdon kezével a szeretet Királya, az Ur Jézus Krisztus maga.

Majd irunk még, többször is ez áldott intézményről.

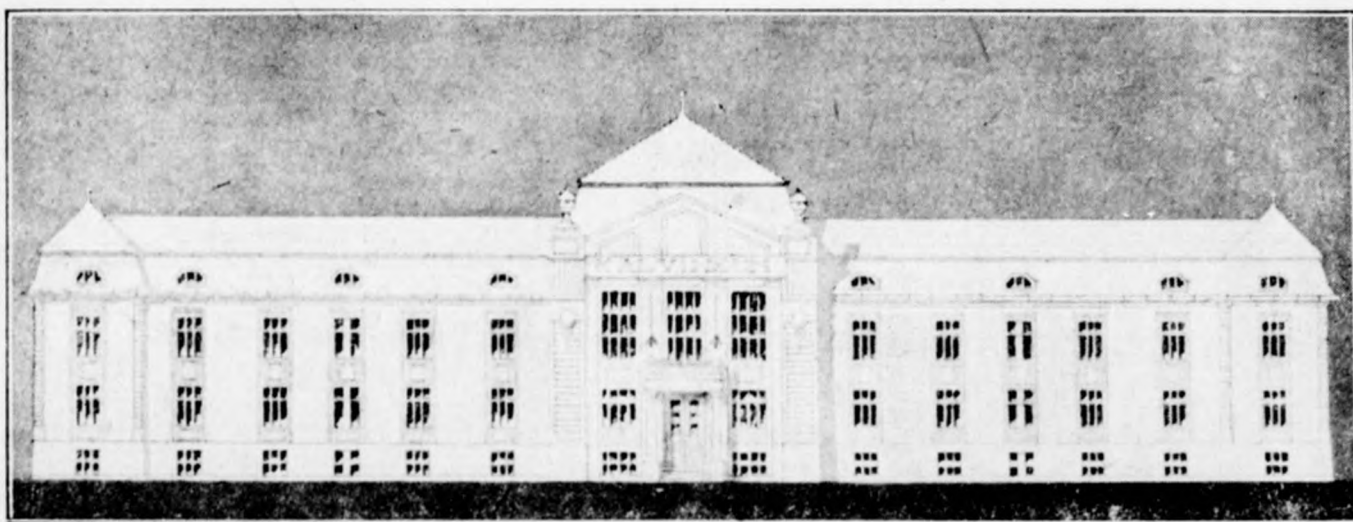
Most csak annyit, hogy akinek e mai

világban, midőn annyi minden irányból ostromolják zsebünket, erszényünket, jótékony szívünket, van még felesleges pengője, vagy földecskeje, bármije, mit nem akarna nevető örökösökre hagyományozni, gondoljon a Kálvineumok árváinak sorsára: áldottabb célra senki sem adhatja a jó Istentől vett javait!

Isten szavai: „Nem hagylak titeket árvául“.

Aki árváknak ad, mintha az Urnak, a mi Istenünknek adna!

A jókedvű adakozót pedig szereti az Isten! Szeresse is és áldja is meg!

Az Országos Református Lelkészegyesület Kálvineuma fiuk számára Hajduböszörményben.

Boldogok.

Elöttem a szent könyv kitarva,
Jézus beszédét olvasom:
Ott ülök a tanítványokkal
S a néppel a hegyoldalon.

Hallom az igét, ahogy' szólá
Az Ur, hogy kik a boldogok;
A lelkökben elmélyedt hallgatóknak
Hallom, ahogy szívök dobog.

Arcukra ül a kebelökben
Vivó érzelmek vihara,
Amint tusakodó szívökre
Ráhull az Ur egy-egy szava.

„Boldogok a bűnökön sirók...“
— Magdolna szemét köny fűrészi:
Simon házában Jézus lábait már
Könyhullatással öntözi.

És Péter a főpap házában
Küszöbén sir keservesen,

A kakasszó ahogy' szívébe
Nyilallik a nagy éjjelen.

A tékozló fiu megindul
Idegenből atyjáho' vissza;
Arcáról a megbánás könyét
A megbocsátó csók fölissza.

„Boldogok az alázatosak,
Mert az Ur őket felmagasztalá...“
— A publikánus a templomból
Megigazulva jó alá.

„És boldog, az irgalmas szívü,
A menny irgalmát megnyeré...“
— Az irgalmas samaritánus
Ott megy már Jérikó felé.

Az adakozás ládjába
Szegény özvegy fillére hull;
A könyörületre indulók
Pohár-vizét látja az Ur!

„És boldogok az igazságért
háborgatottak s szenvedők...”

— Kereszt, máglya, börtön és gályák
Ti tudjátok, kik voltak ők!

... Hallom az ígét, ahogy szólá
Az Ur, hogy kik a boldogok;
A lelkekben elmélyedt hallgatókkal
Az én szívem is földobog.

Egy uriasszony temetése.

Váratlanul, mint fekete holló csap le sötét felhő alól, — érte a gyász városunk egyik előkelő családját, a Bordács-családot. Id. Bordács Tamásné keresztyén asszony-testvérünk, 59 éves korában, márc.: 3-án elhunyt. Sok gyász érte mostanában annak a családnak a tagjait. Néha-néha megtépi szívünket az örök Végzet, mint passzátszél a felleget. Jótékony emberek pedig annak a családnak a tagjai Megujított remek orgonánk, s az Urasztal nagy ezüst kelyhe az ő szívökről beszél. A temetés után következő napon épen Úrvacsora osztás volt templomunkban: az orgonánk búszabban zengett aznap s mintha leverődő harmatcseppek helyett könnyek ültek volna az Urasztala legnagyobb ezüst poharán.

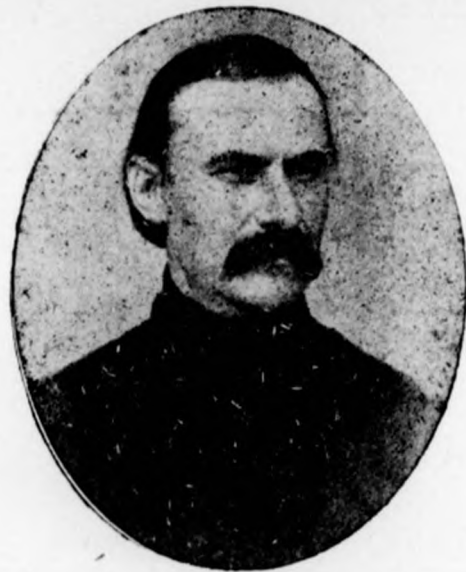
A sirnál szólván az elköltöző nagyasszonynak porsátora fölött, meghatódott szívből szállt minden szavam. Nemcsak azért, mert láttam a gyászolók méltó nagy gyászát; nem csupán azért, mert a boldogult hű lélek még életében meghagyta volt, hogy koporsója fölött ez az ősi szent ének hangozzék:

Megtartottam hitem
Igaz vallásomat,
Jövel Jézus Krisztus
Add meg koronámat...

hanem különösebben is a következőkért.

Ami idvezült testvérünk, az az elpihent ker. asszony, Terbolcs Károlynak, ama régi híres birónak volt a közvetlen rokona, akinek városunk történetében nagyemlékü neve van, s kiről nevezik városunk egyik utcáját ma is. Arcképét a bölcs birónak emlékeztül közre adom. Gvüjtöm nagyjaink arc képeit, s a Szeretemben közlöm; pedig ma már bizony százazrekbe kerül e vállalkozás. De hát, hadd tudja majd a késő utód, kik szerzetek érdemeket városunk fejlesztése körül, élvén nem önmaguk hasznára csupán.

Ime Terbolcs bíró arcképe! Jósággal vegyült bölcsesség sugárzik a tekintetéből. Szívében szelidség lehetett, úgy nézem ki vonásaiból, de egyszersmint az igazság ereje is áthatotta lelkét, erről beszél homlokának redője.

Terbolcs Károly
Kisujszállás egykori bölcs birója.

Terbolcs bíró, Terbolcs bíró!

Hol van az a kor, az ő kora?! Elsülyedt szebb, jobb világ!

Felszakad előttem a mult idők kárpitja. És látom, amint a tanácsbeliek a nagybirónak vezetése alatt mennek bé az Ur szent hajlékába, s letelepszének a birák székébe nagy tisztességgel s végig hangzik a halk beszéd, mint hosszú sóhaj, a templomot megtöltő hivek serege fölött: »Birák uraimék — imé az Isten színe előtt!« és szent áhitattal fénylenek az arcok. Még akkor nem ruhát mutogatni, meg ruhát nézni, sutogva itélni, meg pletykát szórni, hanem: imádkozni, énekelni jártak vala az emberek a templomba. Ki prédikált, ki nem, akkor: id. Györy Lajos uram-é, vagy Erdélyi Sándor uram, — nem tudom. Csak azt tudom, hogy beszédükből egy ige se veszett el. Kár is lett volna a legtisztább buza az utfélnek!

S imé, elzeng az utolsó ének is. Senki nem mozdul helyéről. Az Urasztalán szép ékes terítő, az arcokon a penitencia, a magukba nézés, a magukkal számotvetés komolysága.

»Jöjjetek Énhozzám *mindnyájan*, kik megfáradtatok és megterheltettek!« És járulának mindnyájan. Terbolcs bíró vette az első falatot a megtört kenyérből.

Félegyre, vagy ép egy órára járt az idő, még akkor mindig hangzott a bűnbánat szent éneke:

»Ne szállj perbe énvelem
Óh én édes Istenem!«...

Százak és százak menének a Krisztus asztalához. 1927 március 6-án pedig valának 57 fi meg 75 nő, együtt: 132-en. Hat-hét ezer konfirmált tagja lehet gyülekezetünknek. Tehát elmaradt az Urasztalánál: 6868.

Terbolcs bíró napjai, boldogabb világ szebb élet napjai, mért nem fordultok vissza!

Még akkor nem volt: korzó, mozi... és egyéb ilyes.

Siratom az elsülyedt szép világot!

* * *

Ezért is voltam meghatódva a Terbolcs rokon: ama korán elköltözött urinő koporsójánál.

Ki olvassa soraimat, gondolkozzék e dolgok felől, s aztán... próbáljunk tenni egyszer már valamit a régi jobb világból sirból feltámadásáért.

A Terbolcs rokon nagyasszony nyugalma pedig legyen áldott és áldott legyen az őt gyászoló szive is.

Bucsatelep.

Betürend szerint e kis egyházunkról való emlékezés következik. Szép új templomának képét közre is adjuk. Irtunk is már róla a multban, mert volt, mit írni. Szép és jó dolgok történnek ott. Ujabban a templom felavatása óta az történt, hogy püspök atyáknak a felavatás alkalmából mondott áldó szavait valahogy megszerezték, számtartó ur leírta metszés-szépségű betűkkel, tisztartó ur meg (mindkettő másvallásu pedig!) illő rámába tette s a templom falára helyezték el ünnepélyesen. Idők végtelenségéig, mintha örökkéig zengene az a gyönyörű áldás a templomban megjelenő hivek felett. Mint egy írott betűkbe rögzített szüntelen való imádság, áldást kérő püspöki ima.

A másik szép dolog e pompás lendülettel fejlődő kis egyházban, a bűnök ellen megindított küzdelem. — Említettük már régebben, hogy Templomegyesületük van, melynek tagjai fogadalommal kötelezik magukat Isten házának látogatására s az Ur szent asztalához való járulásra. Ez egyletnek több száz tagja van, pedig a hivek összes száma alig valamivel több másfél ezernél. Vannak az egyletnek őrállói is, kik szeretetteljesen vigyáznak, hogy a tagok kötelességüket teljesítsék. Most kiterjeszti programját, e nagy célú egylet, amelyet bizony minden egyházban meg kellene szervezni,

— mint irtam fentebb: a bűnök elleni küzdelemre is. Egyelőre a káromkodásra. A nemrég megjelent miniszteri rendeletből kifolyólag a buzgó lelkipásztor arra hívta fel az egyháztagokat, hogy az istenkáromlás s rut beszédek ellen vegyék fel a harcot. Férfiak és nők, 60—70 főnyi sereg jelentkezett, hogy az ő szájukat káromkodó beszéd nem fogja elhagyni, s hogy ők szeretetteljes intésekkel másokat is erre igyekeznek bírni. — Azóta nem igen lehet káromló szót hallani Bucsán.

A bucsatelepi új templom.

Ugyanezt próbáljuk mi itt Kisujszálláson — az újvárosi részen.

Hátha terebélyes nagy fa nőne a kis mustármagból.

Szentlélek Isten, segíts!

S ti, kedves bucsatelepi hivek! előre, tovább az Isten nevében!

Dévaványa.

Nevét — az ottani egyháztörténet — buvár lelkipásztor szerint szláv szótól veszi. Ványa annyi mint az olasz: Vanna. Az Iván férfinévnek nőnév alakja. A török pasák leveleiben Ivánnak, nem Ványának iratják. A Déva pedig leányt, nőt jelent (tán a Dominával, Donnával, Dáméval rokon?) s így Dévaványa annyit tesz, mint »Vanna asszony« Városokat, községeket szoktak személynevekről elnevezgetni. Így történt ez esetben is.

Szép volna leírni régi történetéből, hogy kiké volt e község a régi multban. Guthi Országh Kristófé is volt, enyingi Török

Ferencné guthi Ország Borbála asszonyé is. Nagy dolog még a multjából az is, hogy az 1567-ik évben teljesen kikerült a r. kath. püspök hatósága alól; sőt már 7 évvel előbb református lelkészlakás épült az 1560. esztendőben.

A dévaványai nagy templom.

A dévaványai gyülekezet templomának nagy képét már régebben közreadtuk a Szeretetben. Azért tartottuk most elégnék e kisebb kép közétételét.

Attól kezdve aztán mind a mai napig református lelkészek voltak a szent gyülekezetben. kiknek rendi imé:

1. Belvári Mihály 1569. Az 1569 október 20-iki nagyváradi Zsinaton, mint ványai parokhus a hitvallásnak így irt alá: Michael Belvári Ph. Ványaiensis. (49)

2. Emericus Gemmasius V. Gemmesius 1613. A régebbi predikátorok magyarul: Gémesi Imrének nevezték. Hogy ez helyes-e nem tudjuk? Előbb budai, később ványai lelkipásztor volt. Halála időpontját biztosan megállapítani nem tudjuk.

3 Ráczevi Ferenc 1627. Ványai lelkész és esperes.

4. Szilágyi Mihály 1641—1651. Tiszteletes és tudós, nagytekintélyü Szilágyi Mihály ur esperes és ványai lelkipásztor volt.

5. Lévai P. István 1651—1660. A reá vonatkozó adatok szerint Turról hozatott 1651-ben.

6. Szentmiklósi Bálint 1664. Az 1664 július 13—14 Debrecenben tartott közzsinaton Ványára Szentmiklósi Bálint ordináltatott.

7. Somogyi István 1670. A mezőturi ref. egyház anyakönyvében ez van feljegyezve róla: »1670-ben Ványáról hozták Somogyi Istvánt« stb.

8. Poroszlay Pál 1673. A pozsonyi törvényeséknél megjelent Poroszlay Pál ványai

lelkész. Ugyanez ordináltatott az ecsegi ref. egyházba 1666 július 4-ikén. *)

9. Berkeszi János 1676—1683. Hét esztendei ványai lelkipásztorsága után a K. Ladányi egyházba ment át s ott végezte lelkészi hivatalát. Valószínű azonban, hogy két izben volt ványai lelkész.

10. Aboni Benedek 1711. Földesről jött s ugyanoda ment vissza.

11. Ujvárosi Benedek 1712. Előbbinek utóda volt egy évig. Azelőtt a turi iskola rektora volt. Ujvárosi Benedek Sarkadon halt meg.

12. Őri József 1713—1720. Debrecenből hozatott, innen Füzesgyarmatra ment s ott lelkipásztorkodott 1720-ig.

Egy valaki következett utána, de rövid idő mulva eltávozott. — 1723. —

13. Munkácsi István 1720. Ordináltatott 1712 szeptember 18-án Tiszaderzsre, onnan hozatott Ványára. Innen Kisujszállásra ment.

14. Debreceni Kerek András 1723—1727-ig. Négy évig volt Ványán. Meghalt 1727 március 30-án.

15. Szini István 1727—1730.

16. Kabai Tóth János 1730—1736. Innen Tiszaszentmihályra ment s ott halt meg 1770-ben.

17. Földesi György másként Nagy György 1736—1745. Fugyi-Vásárhelyről hozatott ide. Ványán halt meg 1745-ben.

18. Szatmári Asztalos József 1745—1748. Kiváló mechanikus, nagy Carteziánus bölcsész és theologus volt. Innen Törökszentmiklóásra ment s ott halt meg szerencsétlenül.

19. Czeglédi Pál 1748 március — 1750 március. Azelőtt a karcagi iskola rektora volt. Külföldi egyetemet látogatott. Ványán 2 évig volt, innen a zsákai ref. egyházba költözött.

20. Dadai Oláh András 1750 március — 1755 április. Előbb hajduböszörményi rektor. Ványáról Körösladányba, onnan 6 év mulva Füzesgyarmatra ment s ott halt meg 1763-ban.

21. Gálos János 1755 április—1758 március. A tiszainokai ref. egyházba költözött s ott halt meg.

22. Diószegi Török István 1758 március 1769 március. Azelőtt 7 évig vezsenyi lelkipásztor volt. 1771—1787-ig szelei lelkész volt.

23 Vonsza Biri Ferenc. 1769 március—1779 március. Kállói születésü. A debreceni kollégiumból a karcagi iskola rektorának hi-

*) Tehát Ecsegen református ekklézsia volt, majd megcsináljuk megint.

vatott meg 1763 március 12-én, majd 2 év mulva külföldi egyetemek látogatására ment innen visszatérve néhány hónap mulva 1769 márc. 12-én a ványai egyházba hivatott meg. 1779-ben folytonos s majdnem elviselhetetlen fejfájdalmi miatt hivataláról lemondott.

24. Szána István 1779 március 12—1790 március. Kecskeméten született, 7 évig a debreceni kollegiumban tanult, 3 évig kunhegyesi rektor volt, subscribált 1777 május 13, egy évig az utrechti egyetemet hallgatta. Ványára ordináltatott 1780 okt. Meghalt Ványán 1790 ben.

25. Szabó István 1790 március—1795 március. Ez előtt szalóki lelkész volt. Meghalt Ványán 1795 március 23.

26. Kabai Tóth József 1795 április—1799 május 28-án. Theologiai vizsgát tett 1787. dec. 17. Mezőturi rektor volt 1790. Külföldi akadémiáról hazajöven, előbb Madarason atyja mellett helyettes lelkész, majd dévaványai lelkész volt. Meghalt Madarason, hova gyógyítani vitette magát 1799 május 28 án 33 éves korában.

27. Török András* 1799 nov. 17—1808 márc. 29. Debreceni születésű 8 évig a debreceni ref. kollégiumban tanult, majd 2 évig Abaujvármegyében Szikszón iskola rektor volt, a jénai egyetemen tanulmányait egy fél évig folytatta. Visszatérvén Nagyváradon fél évig káplánkodott. Innen hivatott meg Dévaványára lelkésznek. Hivataláról lemondott 1808 március 9-én. Innen Tisza-Abádra ment s ott halt meg 1812-ik évben.

28. Jezernitzky Ferenc 1808 április—1833 márc. 10. Előbb Tiszaderzsén 2, Tiszaburán 6 évig volt lelképásztor. Meghalt Dévaványán 70 éves korában.

29. Vásárhelyi Pál 1834 ápr. 26—1856. febr. 1. Debreceni születésű. Mint kisújszállási segédlelkész jött Dévaványára rendes lelkésznek. Azonban 1856 febr. 1-én hivataláról lemondani kényszerült s Füzesgyarmatra költözött.

30. Szabó Gábor 1859 jan. 30—1888 okt. Született Debrecenben 1825 jan. 25. Dévaványai lelkészisége előtt közvetlenül Békésen volt rektor és segédlelkész. Az egyházmegye 1884. évi 41. számú végzésével a stolárén kívül teljes fizetéssel az egyház kérelmére nyugdíjaztatott. Meghalt Dévaványán 1888. október 1-én.

31. Szügyi Dániel. 1889. január 17-től rendes lelkész. Született Hódmezővásárhelyen

1856. október 22. A gimnáziumot Hódmezővásárhelyen, Mezőturon s Debrecenben, a theológiát 1879-ben Debrecenben végezte, ugyanott egy évig esküdt felügyelő s köztanító volt. 1880 július 19-től 1884 május 26 ig Gyomán segédlelkész volt. Mint dévaványai r. lelképásztor egyházmegyei közigazgatási pénztárnoki hivatalt viselt 1892-től 1913 dec. 31-ig. Egyházmegyei tanácsbíró volt 1904 szeptember 6-tól 1923 március 9-ig. Bölcs kormányzója egyházának. Nem volt s tán sohse is lesz Ványának olyan lelképásztora, ki egyházának anyagi és szellemi ügyei fölött az övéhez hasonló hü gonddal örködött volna, illetve örködjék.

Segédlelkészek ma: Király Sándor és Demeter Béla. Énekvezér: Bán Mihály.

Tanítók és tanítónők névsora ma: Jónás Imre igazgató-tanító, id. Nagy Béla, Simó Janos. Kreman Lajos, Juhász Imre, Simon Zoltán, ifj. Nagy Béla, özv. Tóth Baginé Nagy Erzsébet, Tömöry Gizella, Kremanné Jozsa Amália, Szentgyörgyi Cecilia, Bogdán Erzsébet és Szerth Mária.

Fögondnok: Szilágyi László. Gondnok: J. Erdős György. Egyházi pénztárnok: Szabó Ferenc. Presbyterek: Jónás Imre igazgató tanító, Högye Bálint, Tóth Zsigmond, Erdős Ferenc, Galgóczi József, Sz. Szilágyi Lajos, Darvasi Károly, Csatári Mihály, Sz. Pap Lajos, Bogyá Bálint, Vass Ferenc, D. Tóth Péter, Kónya Gábor, Dékány Zsigmond, Egri Mihály, Somogyi Sándor, Plesóczki János, I. Erdős György, id. Berczi Zsigmond, Hajdú Gerzson, Vincze József, D. Tóth Ignác, ifj. Berczi Zsigmond, Bakó Ignác, Farmasi András, Földesi Ferenc, Vad Lajos, Szabó Ferenc, Szilágyi Sándor, D. Tóth János, Nemes István, Kiss Lörinc, K. Tóth Károly.

Dévaványa egyházmegyénk egyik legnagyobb egyházközsége. 10,287 volt a hívek száma a f. év elején. Mikor közöttük járok, mindig boldogan tapasztalom, hogy él a kálvinista öntudat a lelkekben. A gyönyörű templom megtelik, egy alkalommal a presbiterek az Urasztal környékét töltötték meg szép seregükkel, másutt bizony hely se lett volna az óriási templomban. Beh boldog voltam s predikálásom is szinte százszoros erővel zengett

Hatalmas temploma mellett szép iskola-épületei vannak. Most, hogy terjeszkedik a város, ismét építeniök kell. Meg lesz az is, csodákat mivel a buzgóság!

*) A „Szeretet” szerkesztőjének dedatyja.

Legyen Istennek minden áldása magyar ref. egyházunknak ezen egyik erős bástyáján a dévaványai szent gyülekezeten s azokon, kik mint Krisztusnak jó vitézei hűséggel állanak őrt a bástyafokon! Az áldó Isten áldja meg e szép gyülekezetnek mind köz, mind tanácsos rendeit!

Szomoru híradás.

Egy nagyobb városban a „Szeretet“-hez hasonló egyházi ujság jelenik meg. Amit én-rólam és vállalkozásomról írott egy távol vidéken lakó református hittestvérünk, hogy a „Szeretet“-nek kiadásával, érc-öntvények és papir ára s kinyomatási díj magas volta miatt (Biz' igaz nehéz dolog hónaponként 1-és fél millió koronát összekrajaézni, postaköltséget, mindent!) nagy lehet a küzdelmem, ezernyi a gondom — örölük is igaz amott a nagyobb városban, mutatja az ő keserves feljajdulások, mely is következő:

A gazdagság mérlege.

»Ötszáz gazdag családnak küldtük meg ujesztendőben egyházi kis ujságunkat. Felajánlottuk vele református egyházunknak, lelki édes anyáknak szeretetét, szolgálatát. Üzentünk vele, hogy: Terád is számítunk, jöjj velünk! Azoknak küldtük el, akik eddig nem jártatták a lapot, de semmi módon nem mondhatták azt, hogy nem telik rá, mert valamennyinek legkevesebb 20 aranykorona egyházi adója van, ebből következőleg 200 aranykorona egyenes adója. Ez tehát a legkisebb összeg, mert csak az ettől fölfelé fizetők névsorát irtuk ki adókönyveinkből. Az 500 gazdag családból visszaküldte 370 azzal a jelzéssel: »nem fogadom el«.

Mit jelent ez a »nem fogadom el?« Azt jelenti, hogy becsületes, őszinte testvéri közeledésünket alkalmatlankodásnak, tolakodásnak, pumpolásnak, erőszakoskodásnak vették. Azt jelenti, hogy nekik az egyház keveset jelent, annak sorsa őket nem érdekli, annak lelkipásztoraival és mai vezetőivel nem rokonszenveznek, hogy ők másért élnek, másért lelkesednek, másban találnak örömet, mint mi: hogy őket szolgálatra ne hívjuk, munkájukra, köteles adópénzükön kívül másra ne számítsunk. Pedig mi nem a pénzüket akartuk, hanem sokkal többet: a szívüket. Nem bántani akartuk őket, hanem féltetni halhatatlan lelküket a világtól, az ördögtől, a Mammontól. Nem háborítani, hanem megnyugtanni akartuk

őket annak a kebelén, hova minden ember ösöztönnel vágyik — legalább egyideig: a mennyei Atya keblén.

Most már csináljuk meg a mérleget. Vonjunk le két tanulságot. Egyiket kedves olvasóink számára, másikat magunknak.

Mindenkit kérünk, ki e sorokat olvassa, gondolkozzék egy kissé azon okok felett, amiért az a 370 család visszatartotta az egyháznak a szerető gondját, szolgálatát, mert itt az okokat felsorolni úgy minőségük, mint mennyiségük miatt lehetetlen. Gondoljuk el továbbá, hogy egyházunkban ezenkívül ezer meg ezer ember gondolkozik hasonlóképpen. Sőt többen igen, mint nem, Mi lesz ennek a következtése a jövőben?

Magunkra nézve pedig állapítsuk meg, hogy nem jól számítottunk. Az egyháznak a szív kifogyhatatlan gazdagságára és a lélek erőire kell számítani és reálsan építeni és mindenkire fordulni, tekintet nélkül arra, hogy gazdag, vagy szegény. Valószínű, hogyha a lapunkat nem járató, az említetteknel kisebb egyházi adójuaknak ajánlottuk volna a lapunkat, többen megrendelték volna. Mindazonáltal ez a tény arra nyújtson okulást, hogy az egyház lelki tevékenységét ilyen alapon nem lehet folytatni. Mert épen az a nehezebb út, amit könnyebbnek hittünk. Megmondta Jézus: Nehéz a gazdagnak bejutni Isten országába. Nem azt mondta, hogy lehetetlen, hanem hogy nehéz.« D S.

Szegény kis „Szeretet“ ilyenforma a te sorsod, mint azé a nagyvárosi egyházi ujságé. Sok helyen nem kell a „Szeretet“, mert nincs az odafelelők iránt érdeklődés és szeretet.

Az én gyülekezetem szép példával jár elől, több száz az előfizető, de van olyan egyház a Tiszamentén, ahova 2 példány megyen.

VASUTI MENETREND KISUJSZÁLLÁSON.

Budapest felől érkezik és Debrecen felé indul:	Debrecen felől érkezik és Budapest felé indul
Személyvonat 0 ó 16	Személyvonat 0 ó 55
Személyvonat 4 „ 20	Személyvonat 3 „ 43
Gyorsvonat 10 „ 11	Vegyesvonat 6 „ 13
Személyvonat 12 „ 03	Gyorsvonat Nypu. 8 „ 44
Gyorsvonat 16 „ 32	Gyorsvonat „ 13 „ 43
Vegyesvonat 18 „ 34	Személyvonat 15 „ 09
Gyorsvonat 20 „ 25	Gyorsv. Kpu. 19 „ 23

Kál-Kápolna felől:	Kál-Kápolna felé:
Vegyesvonat 3 ó 29	Vegyesvonat 4 ó 40
Vegyesvonat 7 „ 55	Vegyesvonat 10 „ 20
Vegyesvonat 13 „ 17	Vegyesvonat 13 „ 53
Vegyesvonat 19 „ 17	Vegyesvonat 20 „ 30

Dévaványa felől:	Dévaványa felé:
Vegyesvonat 7 ó 39	Vegyesvonat 1 ó 30
Vegyesvonat 18 „ 00	Vegyesvonat 13 „ 50